

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Ladislav Mádl

Téma práce: Alternativy řešení sporů ve sportu na mezinárodní úrovni s důrazem na mezinárodní sportovní arbitráž

Datum odevzdání práce: 1.4.2015

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomant v úvodu představuje svůj záměr práce, tzn. nejprve obecně pojednat o charakteru tzv. alternativního řešení sporů (dále jen ADR), následně analyzovat fungování Rozhodčího soudu pro sport (dále jen CAS) a „především představit současnou podobu CAS, popsat mechanismus fungování CAS, a to jak řádného, tak odvolacího arbitrážního řízení“ a pak tato arbitrážní řízení konfrontovat ve světle pravidel UNCITRAL“. Problematiku navrženou diplomantem ke zpracování lze považovat za aktuální. Zejména podrobný popis procedur před CAS je vítaným přínosem k analýze rostoucích sporů ve sportu a jejich řešení na základě rozhodčích doložek, které jsou nezřídka jednostranně uvalené na sportovce jako podmínka pro účast v soutěžích. Toto ostatně dokumentuje aktuální judikatura též v práci zpracovaná (mj. kauza *Pechstein*).

2. Náročnost tématu

V práci je třeba prokázat znalosti mezinárodní arbitráže a problematiky úpravy nestátního sektoru ve vztahu k obecně platnému právu, což je intelektuální výzva zejména ve světě specifického sportovního sektoru, který se liší od běžných průmyslových odvětví (sportovní sektor stojí na pilířích docílení rovnováhy soutěží, bez dopingových provinění a výkonem verdiktů sportovních asociací dle disciplinárních řádů atd.). Diplomant čerpá z řady cizojazyčných materiálů a tím je práce podpořena popisem aktuálních trendů a názorů ve vztahu ke sportovní arbitráži. Do jaké míry diplomant uspěl s výzvou náročnosti tématu viz. v závěru posudku.

3. Další kritéria k hodnocení práce:

Za účelem vytyčeného cíle nastavil diplomant odpovídající logickou strukturu. Nejprve v první části práce charakterizuje výstižně vhodnost, roli a typy řízení ADR ve sportu. Dle něj pokud bychom předložili běžnému soudu „spor týkající se například dopingového prohřešku nějakého závodníka v cyklistice, nejenže riskujeme neodborné rozhodnutí, ale ještě se nám ho může dostat až ve chvíli, kdy již bude takové rozhodnutí de facto passé“ (str. 4 práce).

V druhé části práce již přichází na řadu avizovaná stěžejní část a to nejprve institucionální zakotvení CAS, složení a průběžná přeměna jeho fungování ve světle judikatury zejména Švýcarského federálního tribunálu (ŠFT). Diplomant také popisuje nejnovější kauzy C. Pechstein či SV Wilhelmshaven konfrontující systém CAS. To jsou sice případy zatím pravomocně nerozhodnuté, ale mohou mít potenciálně zásadní vliv na fungování CAS.

V práci se tedy protínají elementy aktuální právní úpravy s potenciálními změnami v důsledku výše zmíněných kauz. Detailně jsou popsána řízení, která CAS nabízí. Mimo jiné v tzv. Odvolacím řízení lze napadnout rozhodnutí sportovních asociací, pokud jsou stěžovatelem vyčerpány všechny opravné prostředky dle stanov nebo předpisů dané asociace a které odkazují na možnost vyřešení sporů tribunálem CAS. Odvolací řízení se týká zejména disciplinárních verdiktů, např. při rozhodování o sankcích v oblasti dopingů a tuto oblast diplomant řeší odděleně od pasáží řízení CAS, zejména ve světle úmluvy UNESCO (viz. str. 46 a násl.). Kromě Odvolacího řízení nabízí CAS také řešení sporů v tzv. Řádném rozhodčím řízení, kterému se taktéž diplomant věnuje a které je k dispozici spíše pro spory komerční, nikoliv pro kauzy zmíněného disciplinárního charakteru. Diplomant nabízí vlastní náhled odlišení těchto procedur ve světle dostupných zdrojů v literatuře.

Velmi kreativní je pasáž srovnávající pravidla UNCITRAL s Kodexem CAS a souvisejícími ustanoveními, odhalující možnosti vylepšení Kodexu CAS. Jak již bylo zmíněno, diplomant využil řady cizojazyčných dokumentů, je vidět, že pracoval samostatně, jelikož tolik se v České republice toto téma v literatuře neobjevuje.

Diplomant dochází v práci k následujícím závěrům. Nejprve hodnotí systém ADR jako takový, tj. dle něj „Výhody jsou jasné – nižší náklady, větší rychlost i efektivita, odborná znalost problematiky a důvěrnost jsou těmi zřejmě nedůležitějšími z nich. Někdo by tedy mohl říci,

že je jen otázkou času, kdy ADR přebere otěže řešení sporů i v ostatních odvětvích lidského života a třeba časem nahradí i obecné soudy. Troufám si však tvrdit, že v odvětví sportu však již minimálně několik let platí, že otěže ADR převzalo. Stalo se tak skrze rozhodování sporů na půdě Arbitrážního soudu pro sport, tedy CAS.“(str. 67 práce). Podle diplomanta jsou k tomu následující důvody: „relativně nízké náklady, rychlost a efektivita rozhodování, odborné znalosti rozhodců v oblasti sportu a dostatečná flexibilita, kterou CAS poskytuje sporným stranám.“ Současně dodává, že jde však jen o jeden úhel pohledu. „Je totiž možné odůvodnit nárůst případů řešených u CAS i tím, že jeho pravomoc zahrnuje do svých pravidel a regulí postupně všechny významné (i méně významné) sportovní organizace a federace. Například sportovcům pak tedy v podstatě nezbývá jiná možnost, nežli se na CAS obrátit. To vyvolává otázky, zdali je takový režim skutečně právě (pozn. diplomant patrně zamýšlel užít slovo „právně“) bezvadný.“ Zde je skutečně jádro problému. Systém CAS jednak už není tím, co býval, pokud jde o náklady řízení (nejslavnější éra řízení téměř zdarma do roku 2004 je již nenávratně pryč, avšak diplomant nezapomíná ani na existenci nové alternativy pro nemajetné stěžovatele, systém právní pomoci CAS fungující od září 2013). Nicméně diplomant si správně uvědomuje přítomnost určitého nátlaku na sportovce řešit spory před rozhodci (případně jedním rozhodcem) CAS, pod taktovkou Prezidenta Odvolací sekce CAS. Dle diplomanta „Můj názor na tento problém je takový, že ani současná úprava vnitřní struktury CAS nezaručuje naprostou neutralitu CAS a jednotlivých rozhodců, domnívám se však, že to ani není objektivně možné. Poukazují-li totiž někteří osobní vazby a známosti mezi jednotlivými aktéry (rozhodci, zástupci stran, funkcionáři sportovních asociací, federací atp.) a jejich možné skryté zájmy, dovoluji si jim oponovat, že takové osobní vazby a známosti existují takřka jistě i u státních soudů a soudců.“ Proto se diplomant domnívá, že „výhody řízení u CAS převažují nad nevýhodami, a ač mnohdy třeba sportovci nemají v podstatě možnost výběru, je CAS pro výše zmíněné výhody i pro ně nejvhodnější alternativou.“ Diplomant také navrhuje, aby do procesu jmenování rozhodců CAS mohl zasáhnout hlas sportovců, nejen přímý či nepřímý vliv sportovních asociací. V práci je také vyzdvihnuta role CAS při řešení sporů na Olympiádě jako jeden z pozitivních aspektů činnosti této instituce a okrajově je uzavřen v závěru i boj proti dopingu rozhodnutími CAS jako exkluzivní institucí interpretující Kodex WADA. V neposlední řadě diplomant uzavírá kreativní exkurs srovnávání úpravy CAS a UNCITRAL, která je zajímavá z pohledu srovnávacího práva. Celkově práce

vyznívá při hodnocení CAS spíše ve prospěch této instituce, kdy klady převládají nad nedostatky systému, který se doposud vyvíjel přes 30 let.

Diplomant detailně prostudoval a analyzoval pravidla CAS. Je evidentní, že nad touto prací diplomant musel strávit mnoho času, zejména studium procesních pravidel Kodexu CAS nelze uspěchat, jde o originální a komplexní rozhodčí řízení, mnohdy nenechávající prostor stranám sporu ve prospěch předem daných procesních kroků, které je třeba znát. Práce (71 stran) tedy nabízí kvalitně zpracovanou aktuální problematiku a cíl práce lze považovat za splněný.

Systém CAS nabídl inspirativní problematiku. Hlavně schopnost nestátního sektoru vytvořit tribunál, který v odvolacím řízení vytvořil instituci fungující téměř jako řádný soud. Na druhou stranu diplomant v práci odkazuje na kontroverze jak v literatuře, tak i v právě probíhajících kauzách zejména pokud jde o nezávislost arbitrů a roli prezidenta Odvolací sekce CAS. Smutné je, že CAS je schopen i za odmítnutí jurisdikce náúčtovat CHF 35.000 za náklady práce rozhodců. To už je však věc vyplývající z praxe a nelze částky za řízení ve zveřejněných kauzách CAS dohledat, proto není důvod vytýkat tento detail diplomantovi, nemůže mít detailní přehled o nákladech řízení (navíc někdy finální vyúčtování za náklady kanceláře CAS a práci rozhodců rozesílá finanční ředitel CAS až několik měsíců po vydání nálezu).

Formální nároky práce také splňuje, místy se autor uchýlil k lidovějšímu jazyku či nevyvaroval se překlepů, případně v některých pasážích je práce popisná na úkor dalších úvah, nicméně klady práce jsem již vyzdvihl a proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň výborně.

U obhajoby bych požádal diplomanta o názor na rozlišování procedur odvolání vůči rozhodnutím v disciplinárních věcech mezinárodních a vnitrostátních sportovních asociací, pokud jde o to, kdo nese náklady za práci rozhodců a kanceláře CAS.

V Praze dne 26.5.2015

JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D

oponent diplomové práce